

Innspill til representantforslag om å unngå en tapt generasjon for demokratiet, kulturen og idretten (Dok8:193 S)

LNU er en paraplyorganisasjon for 97 barne- og ungdomsorganisasjoner med om lag 450 000 medlemskap og om lag 11 000 lokallag over hele landet. Vi er takknemlige for muligheten til å gi innspill til familie- og kulturkomiteens behandling av representantforslaget.

Barne- og ungdomsorganisasjonene er viktige møteplasser og skoler i demokrati

Det siste tiåret har barne- og ungdomsfrivilligheten i Norge vokst kraftig, med rundt 100 000 nye medlemskap, frem til koronapandemien. Ungdata-undersøkelsene viser at ni av ti unge har vært med i organisasjoner, lag klubber og foreninger etter at de fylte ti år.

For hundretusenvis av barn og unge over hele landet er korpset, teatergruppa, søndagsskolen eller ungdomspartiet det morsomste som skjer i livet, og der de bruker det aller meste av fritiden sin. For mange er den unge frivilligheten også det første stedet de møter venner som har samme interesse som dem selv, og der de finner sammen med andre i et fellesskap som ikke handler om hvilken bakgrunn man har, men hva vi kan få til sammen. Det danner grunnlaget for en meningsfull fritid, og starten på et langt liv med frivillig innsats. Samtidig er barne- og ungdomsorganisasjonene skoler i demokrati, hvor barn og unge får engasjere seg og opplever å bli hørt. Det gjør demokratiet vårt sterkere og øker tilliten mellom folk.

Situasjonen i barne- og ungdomsorganisasjonene er kritisk

Etter et år med pandemi har LNU gjennomført en undersøkelse blant våre medlemsorganisasjoner. 58 av 97 organisasjoner har svart. Den fullstendige rapporten blir publisert i løpet av april, men de foreløpige resultatene er nedslående:

De 50 organisasjonene som oppga medlemstall hadde til sammen 19 978 færre betalende medlemmer under 26 år på slutten av 2020 sammenliknet med slutten av 2019. I gjennomsnitt er det en nedgang på 12 % på ett år. Fordi bare halvparten av organisasjonene har svart på spørsmålet, er det reelle medlemstapet i barne- og ungdomsfrivilligheten trolig mye større. Dersom gjennomsnittstapet på 12% gjelder også for de som ikke har svart på medlemsundersøkelsen, er det totale tallet 54 000 mistede betalende medlemmer under 26 år. Også medlemmer over 26 år forsvinner fra organisasjonene: for alle typer medlemmer er tallet organisasjonene oppgir 25 480. Det er naturlig å anta at dette vil ha langvarige konsekvenser for organisasjonene, som mister eldre forbilder og nøkkelfrivillige.

Det betyr at titusener av barn og unge har falt ut av fritidsaktiviteter og fellesskap som speideren, bygdeungdomslaget og koret bare i løpet av de første 10 månedene av pandemien..Først når dette er over vil vi se de totale konsekvensene dette har for barn og unge. Vi frykter at de medlemmene som faller først ut er de som har svakest ressurser og lengst vei tilbake til organisasjonene. Det er svært alvorlig når vi vet hvor hardt barn og unge

psykiske helse og tilhørighet er rammet av pandemien, og kan føre til en varig svekkelse av den unge frivilligheten i Norge.

Videre viste undersøkelsen vår at fire av fem organisasjoner hadde lavere aktivitetsnivå i 2020 sammenliknet med et normalår, også medregnet nye og digitaliserte aktiviteter. Lockdown i store deler av landet etter nyttår har ikke ført til noen bedring. Lange perioder med inngripende smitteverntiltak, også for barn og unge, har gjort det vanskelig for organisasjonene å planlegge aktivitet, og de færreste aktiviteter lar seg digitalisere fullt ut.

Aktivitetsstansen fører til at de viktigste rekrutteringsarenaene og samlingspunktene i organisasjonene forsvinner. 85 % av organisasjonene pleier å arrangere sommerleir for egne medlemmer. Blant disse måtte tre av fire avlyse i 2020. 69 % av organisasjonene planlegger fysisk sommerleir i 2021, flere av dem nedskalert eller delt opp i flere, mindre leirer, men usikkerheten om smitteverntiltak og stimuleringsmidler gjør at det trolig blir mange avlysninger også i år.

Organisasjonene mister nøkkelpersoner og ressurser

Vi deler forslagsstillernes bekymring om at vi risikerer å miste en generasjon unge som engasjerer seg i organisasjoner, lag og foreninger. Tre av fire barne- og ungdomsorganisasjoner opplever at det har blitt vanskeligere å rekruttere unge til tillitsverv under pandemien, og mange forventer å mangle mange nøkkelfrivillige når smitteverntiltakene letter. Da vil det bli vanskeligere for organisasjonene å starte opp igjen med aktiviteter av, med og for barn og unge.

Pandemien har ført til inntekter fra de avlyste aktivitetene faller bort, mens resten av aktivitetene blir dyrere å gjennomføre på grunn av smitteverntiltakene. Lavere medlemstall gjør at organisasjonene får lavere kontingentinntekter. Samtidig fikk bare en av tre barne- og ungdomsorganisasjoner støtte fra den statlige kompensasjonsordningen for frivilligheten i 2020, på grunn av kostnadsgrensene og grensen for andel inntekter fra statlig tilskudd.

Nå ligger det an til at størstedelen av regjeringens stimuleringsordning for frivillig sektor ikke åpner før i juni, og organisasjonene har ikke økonomiske muskler til å risikere at aktiviteter de setter i gang nå kanskje ikke vil kvalifisere til støtte om noen måneder. Styrkingen av momskompensasjonsordningen har liten effekt for barne- og ungdomsfrivilligheten, fordi den tar utgangspunkt i organisasjonenes økonomiske omsetning, ikke antall medlemmer og lokallag.

Våre innspill

Når samfunnet gjenåpnes, vil organisasjonene trenge drahjelp til å vinne tilbake de tapte medlemmene og komme tilbake på samme aktivitetsnivå som før pandemien. Derfor oppfordrer vi komiteen til å støtte forslagene i representantforslaget:

1. **Tilgang til skolelokaler:** Mange unge frivillige bruker skolelokaler til samlinger og aktivitet, men har under pandemien møtt stengte dører. Det er avgjørende for organisasjonenes rekrutteringsmuligheter og rom til å arrangere billige samlinger at barne- og ungdomsorganisasjonene får tilgang på skolene i og etter skoletid.
2. **Økte frie midler:** Barne- og ungdomsorganisasjonene har små budsjetter sammenliknet med hvor mange medlemmer og lokallag de engasjerer, og de har lave

medlemsinntekter fordi det skal være billigst mulig for unge å delta. Den nasjonale grunnstøtten for barne- og ungdomsorganisasjoner og Frifond-ordningen er de raskeste og mest ubyråkratiske måtene å styrke organisasjonenes kapasitet til å rekruttere og engasjere flere unge på.

3. **Barn- og ungdomsorganisasjonene i gjenåpningen:** Det er avgjørende at barn og unges fritid blir prioritert i smitteverntiltakene og at myndighetene anerkjenner organisasjonenes rolle i barn og unges fritid og samfunnsdeltakelse, slik at barn og unge kan få utfolde seg i trygge, selvvalgte fellesskap på vei ut av pandemien. Spesielt i oppstarten, når restriksjonene oppheves, vil barne- og ungdomsfrivilligheten trenge støtte og forutsigbarhet for å få aktiviteten opp igjen.

Ta gjerne kontakt om dere har spørsmål. Lykke til med komitébehandlingen.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andreas Borud'.

Andreas Tangen Borud
Generalsekretær

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Isa Maline Isene'.

Isa Maline Isene
Styreleder